EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.11.2020
COM(2020) 728 final

2020/0323 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

mille kohaselt lubatakse Madalmaadel kehtestada erimeede, millega tehakse erand ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 168 ja 168a

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) (edaspidi „käibemaksudirektiiv“)[1] artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kohaldada erimeetmeid, millega tehakse erand kõnealuse direktiivi sätetest selleks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või ära hoida teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Komisjonis 30. juulil 2020 registreeritud kirjaga taotlesid Madalmaad sellise meetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklite 168 ja 168a sätetest, et jätta käibemaksu mahaarvamisõiguse kohaldamisalast välja kaubad ja teenused, mida maksukohustuslane kasutab enam kui 90 % ulatuses enda või oma töötajate tarbeks või üldisemalt muul kui ettevõtluse eesmärgil või mittemajanduslikuks tegevuseks.

Vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon 10. septembri 2020. aasta kirjaga teisi liikmesriike Madalmaade taotlusest. Komisjon teatas 11. septembri 2020. aasta kirjaga Madalmaadele, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Direktiivi 2006/112/EÜ artiklis 168 on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha maksustatavate tehingute tarbeks tehtud ostude ja osutatud teenuste eest tasutud käibemaks. Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 168a lõikega 1 on ette nähtud, et maksukohustuslase ettevõtte vara hulka kuuluva kinnisasja kasutamisel nii maksukohustuslase ettevõtte tegevuse eesmärgil kui muul kui ettevõtluse eesmärgil tohib kõnealuse kinnisasjaga seotud käibemaksu maha arvata üksnes selles ulatuses, milles kinnisasja kasutatakse maksukohustuslase ettevõtte tegevuse eesmärgil. Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 168a lõike 2 kohaselt võivad liikmesriigid neile sobival viisil kohaldada seda eeskirja ka muude ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupadega seotud kulutuste käibemaksuga maksustamisel.

Madalmaade rakendatav meede kaldub neist põhimõtetest kõrvale ning sellega jäetakse käibemaksu mahaarvamisõiguse kohaldamisalast täielikult välja kaubad ja teenused, mida maksukohustuslane kasutab üle 90 % ulatuses isiklikuks tarbeks või muul kui ettevõtluse eesmärgil, sealhulgas mittemajandusliku tegevuse tarbeks.

90 % määr põhineb selle määra rakendamisel Madalmaades äriühingu tulumaksu ja tulumaksuga maksustamise eesmärgil. Üle 90 % muul kui ettevõtluse eesmärgil kasutamine tähendab, et ettevõtja kasutab investeeringuid peaaegu täielikult oma isiklikuks tarbeks või oma töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil või mittemajanduslikuks tegevuseks, mistõttu neid investeeringuid ei käsitata äriinvesteeringutena.

Madalmaad väidavad oma taotluses, et kuna iga isik, kes regulaarselt tarnib tasu eest või osutab teenuseid, on maksukohustuslane, peab Madalmaade maksuhaldur praeguses (digitaalses) majanduses tegeleme paljude eraisikute või osalise tööajaga või mikroettevõtjatega, kelle käive on väga väike. Neil on lubatud oma sisenditelt/kuludelt käibemaks maha arvata. Näiteks tuuakse päikesepaneelide omanikud, jagamismajanduses osalejad, kes rendivad välja oma autosid või maju, FIEd, kellel ei ole töötajaid, jne. Vahetegemine nende ametialase ja erategevuse vahel tekitab praktikas üsna palju arutelusid

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

nende sisendkäibemaksu mahaarvamise õiguse taseme üle, mis on nende isikute jaoks sageli väga piiratud.

Madalmaad teatasid komisjonile, et nende maksukohustuslaste sisendkäibemaksu mahaarvamise õiguse haldamine koos pidevate käibedeklaratsioonide ja parandustega tekitab ebaproportsionaalset koormust nii asjaomastele maksukohustuslastele kui ka maksuhalduritele.

Lisaks annab see põhjendamatu rahavooeelise maksukohustuslastele, kes kasutavad neid kaupu ja teenuseid 100 % ulatuses ettevõtluse eesmärgil. Maksukohustuslastel, kes kasutavad neid kaupu ja teenuseid üksnes vähesel määral ettevõtluse eesmärgil, on endiselt 100 % mahaarvamisõigus. Lisaks on käibemaksualased õigusaktid väga keerukad mikroettevõtjate jaoks, kes ei saa endale õigusabi lubada, mis toob kaasa suure vigade ja maksudest kõrvalehoidmise riski ning muudab seega nõuete täitmise keerulisemaks. Viimast toetab näide päikesepaneelide omanikest, kes on maksukohustuslased energia tõttu, mida nad toodavad ja elektrivõrku tarnivad, kusjuures nad arvavad maha kogu käibemaksu ostetud paneelidelt ja isegi lisavad selliseid kulusid nagu ehitusmaa ostuhind ja majad päikesepaneelide paigaldamiseks. Kuna garaažide ja majade kasutamine toimub peamiselt isiklikuks tarbeks, tekitab see keerulisi arutelusid sisendkäibemaksu mahaarvamise õiguse ja selle üle, kuidas seda õigesti kohaldada.

Selle tulemusel vähendab kõnealune erimeede nii maksuhaldurite kui ka ettevõtjate tööd, kuna ei ole vaja jälgida selliste kaupade ja teenuste edasist kasutamist, mille suhtes nende omandamise ajal mahaarvamisõigus kohaldamisele ei kuulunud, eelkõige seoses isiklikuks tarbeks kasutamise võimaliku maksustamisega vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artiklitele 16 või 26. Erandi lubamine on seepärast asjakohane.

Eeldatakse, et meetmel on kogu maksutulule väike mõju. Esialgset mahaarvamist korrigeeritakse praegu direktiivi 2006/112/EÜ artiklite 16 ja 26 alusel, et võtta arvesse mitteärilist kasutust. Meetmel ei ole eeldatavalt mõju käibemaksust tulenevatele liidu omavahenditele.

Siiski peaks mis tahes erand olema ajaliselt piiratud, et oleks võimalik hinnata, kas tingimused ja mõju, millel erand põhineb, ikka veel kehtivad. Seepärast tehakse ettepanek lubada erandit kuni 2023. aasta lõpuni ja paluda, et juhul kui erandit kavatsetakse pikendada pärast 2023. aastat, esitaksid Madalmaad koos pikendamistaotlusega hiljemalt 31. märtsiks 2023 aruande, milles on ülevaade ettevõtlusotstarbelise ja muu kasutuse jaotuse kohta, mille alusel kohaldatakse mahaarvamisõiguse kohaldamisalast väljajätmist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Sarnaseid erandeid seoses käibemaksu mahaarvamise õiguse piiramisega on võimaldatud ka Austriale[2] ja Saksamaale[3].

[2] Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1487, millega muudetakse rakendusotsust 2009/1013/EL, mille kohaselt antakse Austria Vabariigile luba jätkuvalt kohaldada meedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 168 ja 168a (ELT L 251, 5.10.2018, lk 33–34.)

[3] Nõukogu 20. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/2060, millega muudetakse otsust 2009/791/EÜ, mille kohaselt lubatakse Saksamaal jätkuvalt kohaldada meedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 168 ja 168a (ELT L 282, 12.11.2018, lk 8–12.)

Hoolimata varasematest algatustest kehtestada eeskirjad selle kohta, milliste kulukategooriate korral võib käibemaksu mahaarvamise õigust piirata,[4] on selline erand asjakohane seni, kuni kõnealuseid eeskirju ELi tasandil ühtlustatakse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Pidades silmas ettepaneku aluseks olevat käibemaksudirektiivi sätet, tehakse ettepanek ELi ainupädevusse kuuluvas valdkonnas. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st lihtsustamine ja hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist. Erandiga välditaks olukorda, et üksnes vähesel määral ettevõtluse eesmärgil kasutatavatelt investeeringutelt võetav käibemaks arvatakse kõigepealt täielikult maha, nagu seda kasutataks täielikult ettevõtluse eesmärgil, ning seejärel korrigeeritakse seda, et kajastada tegelikku vähesel määral kasutust ettevõtluse tarbeks, millega kaasnevad pidevad haldus- ja aruandlusnõuded. Selle meetme tõttu ei ole enam vaja erakasutust igal aastal läbi vaadata ega kohandada, samuti ei pea maksuhaldur jälgima muutusi era-/ärikasutuse osakaalus läbivaatamisperioodil.

• Vahendi valik

Kavandatud õigusakt: nõukogu rakendusotsus.

Nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesolev ettepanek põhineb Madalmaade esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

• Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

[4] KOM(2004) 728 (lõplik) – Ettepanek: Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tühistatud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21. 05. 2014, lk 3).

- **Mõju hindamine**

Ettepaneku eesmärk on hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist ja lihtsustada maksu kogumise menetlust, mistõttu on selle võimalik mõju positiivne nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Madalmaad käsitavad lahendust sobiva meetmena, mis on võrreldav muude kehtinud ja kehtivate eranditega.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta negatiivselt ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit; erandi kohaldamisaeg lõpeb automaatselt 31. detsembril 2023.

Juhul kui Madalmaad peavad ikka veel vajalikuks erandmeetme pikendamist pärast 2023. aastat, tuleks komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2023 esitada protsendimäära läbivaatamise aruanne koos pikendamistaotlusega.

2020/0323 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

mille kohaselt lubatakse Madalmaadel kehtestada erimeede, millega tehakse erand ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 168 ja 168a

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,[1] eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2006/112/EÜ artiklitega 168 ja 168a reguleeritakse maksukohustuslase õigust arvata maha käibemaks, mis on makstud kaupade ja teenuste pealt, mis on talle tarnitud tema maksustatava tegevuse tarbeks.

(2) Komisjonis 30. juulil 2020 registreeritud kirjaga taotlesid Madalmaad sellise meetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklite 168 ja 168a sätetest, et jätta käibemaksu mahaarvamisõiguse kohaldamisalast täielikult välja kaubad ja teenused, mida maksukohustuslane kasutab enam kui 90 % ulatuses enda või oma töötajate tarbeks või üldisemalt muul kui ettevõtluse eesmärgil või mittemajanduslikuks tegevuseks.

(3) Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teise lõigu kohaselt teavitas komisjon 10. septembri 2020. aasta kirjas teisi liikmesriike Madalmaade taotlusest. Komisjon teatas 11. septembri 2020. aasta kirjaga Madalmaadele, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

(4) Erimeetme eesmärk on hõlbustada käibemaksu sissenõudmist ja kogumist ning hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist. See mõjutab lõpptarbimisetapi tasandil tasumisele kuuluvat maksusummat üksnes tühises ulatuses.

(5) Madalmaade esitatud teabe kohaselt on kõnealuse erimeetme kohaldamist õigustav õiguslik ja faktiline olukord reaalne. Madalmaadele tuleks seepärast anda luba erimeetme kohaldamiseks piiratud ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 31. detsembril 2023, et oleks võimalik läbi vaadata erimeetme vajalikkus ja tõhusus ning ettevõtluse tarbeks ja mittemajandusliku tegevuse tarbeks kasutuse jaotusmäär, millel see põhineb.

(6) Kui Madalmaad peavad vajalikuks erandi pikendamist pärast 2023. aastat, peaksid nad esitama komisjonile pikendamistaotluse hiljemalt 31. märtsiks 2023 koos aruandega meetme kohaldamise kohta, mis sisaldab kohaldatava jaotusmäära läbivaatamist.

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

(7) Erandi kohaldamine ei mõjuta oluliselt lõpptarbimise etapil kogutud käibemaksutulude kogusummat ega mõjuta käibemaksust saadavaid liidu omavahendeid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Erandina direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 168 ja 168a on Madalmaadel lubatud jätta kaupadelt ja teenustelt makstav käibemaks täielikult välja käibemaksu mahaarvamisõiguse kohaldamisalast, kui kõnealuseid kaupu ja teenuseid kasutatakse üle 90 % ulatuses maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse või majandustegevuse eesmärgil.

Artikkel 2

Käesolevat otsust kohaldatakse 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2023.

Käesoleva otsusega lubatud erandi kohaldamise pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2023.

Taotlusele lisatakse erandi kohaldamise aruanne, mis sisaldab käesoleva otsuse alusel kohaldatava käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu jaotusmäära läbivaatamist.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Madalmaade Kuningriigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja